

Architectuurinstituut gaat naar de kerk

ARCHITECTUUR Het Vlaams Architectuurinstituut krijgt 5,8 miljoen euro voor een nieuwe huisvesting. Het VAI zal zijn intrek nemen in de herbestemde Sint-Hubertuskerk in Berchem.

Het wordt almaar duidelijker waar de 77,2 miljoen euro voor culturele infrastructuur uit het Relanceplan naartoe gaan. Eerder schreven we over een nieuwe museumsite in Brugge (*DS 25/1*) en een kunstwerkplaats in Hasselt (*2/3*).

Nu is er ook 5,8 miljoen euro voor een nieuw onderkomen van het Vlaams Architectuurinstituut (VAI). Dat huist nu op de kunstcampus van De Singel in Antwerpen. Het archief zit in de voormalige stadsbibliotheek achter de Meir. Dat gebouw is eigendom van de Provincie Antwerpen, maar zit eivol en het contract loopt in 2028 af. Het archief van het VAI is eigenlijk een collectie van bijna tweehonderd architectuurarchieven. Er zitten plannen, documenten en maquettes in van de bureaus van onder anderen Bob Van Reeth, Léon Stynen, Jo Crepain, Georges Baines en Christian Kieckens. Alles samen neemt het vierduizend lopende meter in beslag.

Duurzaamheid boven

Er zijn haalbaarheidsstudies gemaakt om te kijken of De Singel uitgebreid kon worden. 'Dat kon,' zegt VAI-directrice Sofie De Caigny, 'maar dan zou het een gigantisch nieuwbouwvolume geworden zijn. We dragen veeleer de visie uit om niet overal mastodonten te bouwen of nieuwe grond aan te snijden. Duurzaamheid en ecologie voeren we hoog in het vaandel.'

Het VAI zal het gebouw zorgzaam herbestemmen zonder daarom elke steen te restaureren

De herbestemming van een erfgoedgebouw was daarom een piste die het VAI goed lag. En dan in het bijzonder de herbestemming van kerken, die in Antwerpen volop aan de orde is: in het parochieker-

kenplan worden 15 van de 69 katholieke kerken onttrokken aan de eredienst. 'Het VAI neemt zijn intrek in de Sint-Hubertuskerk in Berchem', zegt de Antwerpse schepen voor erediensten Tom Meeuws (SPA). 'Het krijgt de kerk in erfpacht voor 49 jaar en zal een voorbeeld worden voor herbestemmingen. Er zijn nog andere toepassingen. In Wilrijk wordt de kerk aan de Roemeens-orthodoxe gemeenschap overgedragen. In Hoboken wordt een kerk afgebroken, op de site komen sociale woningen. Voor de kerken van Lillo en Berendrecht zoeken we nog een bestemming.'

De Sint-Hubertuskerk is een jonge kerk. Ze ligt in de statige Victor-Jacobslei in de wijk Oud-Berchem, en wordt geflankeerd door laatnegentiende-eeuwse herenhuizen. Architect Jan De Vroey ontwierp ze als een neogotische kruisbasiliek met drie beuken. Er werd blijkbaar erg naar uitgekeken. Toen ze in 1916 werd ingezegend, was ze nog niet voltooid. Zo ziet ze er nu eigenlijk nog altijd uit, met haar bonsai-achtige hoektoertjes. Dat komt doordat de nazi's de spits lieten wegnemen – die veroorzaakte te veel hinder voor de vliegtuigen die Deurne aandeden.

Ontmoetingsruimte

De kerk maakt deel uit van een beschermd stadsgezicht, maar het interieur is niet beschermd. Het VAI zal het gebouw zorgzaam herbestemmen zonder daarom elke steen te restaureren. Het brengt er zijn werking onder, en de tentoonstellingsruimte, bibliotheek en leeszaal (elk 200 vierkante meter) zullen publiek toegankelijk zijn. Om zich open te stellen naar de buurt denkt het VAI aan een koffie- of soepbar en ruimtes voor co-wor-king. Het plan krijgt de zegen van bisschop Johan Bonny. 'De herbestemming heeft respect voor religieus erfgoed en blijft een ontmoetingsruimte die voor iedereen toegankelijk is', zegt hij. Het VAI denkt eraan in de kerk een *box in the box* te zetten. 'Door een tweede wand te

De neogotische Sint-Hubertuskerk in Berchem: binnenkort de vaste stek van het VAI. © AG Vespa / Sepp Van Dun

zetten kun je de energiekosten beheersen en het licht en het zicht op waardevol erfgoed behouden', zegt De Caigny. 'We bouwen de voorzieningen in de hoogte, het liefst in

hout, dat is ecologisch en licht. Zo zullen we zwevende kantoren hebben.' Het VAI heeft 2.500 vierkante meter depotruimte nodig. Die zouden op zes gestapelde verdiepin-

gen worden ondergebracht. Over enkele weken schrijft de Vlaamse Bouwmeester een oproep uit voor het project.

Geert Sels

Koper van Bleep-kunstwerk is crypto-investeerder 'Metakovan'

KUNSTMARKT Wie betaalde een recordprijs voor de digitale collage *Everydays: The first 5.000 days* van Bleep? Het gaat om een mysterieuze investeerder, bekend onder het pseudoniem Metakovan.

'The first 5.000 days' is veruit het duurste kunstwerk dat ooit werd verkocht in de vorm van een Non-Fungible Token (NFT), een soort digitaal verkoopcontract dat wordt vastgelegd in een zogenoemde *blockchain*. Het is ook het op twee na duurste kunstwerk ooit van een nog levende kunstenaar, na werken van Jeff Koons en David Hockney. Veilinghuis Christie's

maakte bekend dat de koper Metakovan is, de oprichter van Metapurse, een investeringsfonds dat belegt in NFT's en al voor 120 miljoen dollar aan werken verzamelde. De bedoeling van Metakovan lijkt te zijn om deelbewijzen in die collectie door te verkopen aan kleinere beleggers. De digitale werken zijn ook te zien in een virtueel museum, B.20 genaamd.

'Koning van meta'

Metakovan, wiens echte naam niet bekend is, zou gevestigd zijn in Singapore. Zijn schuilnaam betekent 'koning van meta' in het Tamil. De investeerder beschrijft zijn nieuwe aankoop als 'het meest waardevol-

le kunstwerk van deze generatie'. Metakovan betaalde in december al eens 2,2 miljoen dollar voor twintig werken van Bleep. Volgens de koper zal de waarde van het werk moeilijk overtroffen kunnen worden, omdat kunstenaar Bleep (echte naam: Mike Winkelmann) er 13 jaar aan werkte. De kunstenaar maakt al sinds 2007 elke dag een digitaal kunstwerk, hij bundelde de eerste 5.000 in *Everydays: The first 5.000 days*. Metakovan schat de eigenlijke waarde van het werk op 1 miljard dollar.

In een zeldzaam interview met de podcast Hack Crypto beweert Metakovan een programmeur te zijn die in 2013 Bitcoins leerde ken-

nen. Hij zou verschillende bedrijven hebben opgericht die zich toeleggen op cryptomunten, en zou nauw betrokken zijn geweest bij de lancering van een andere cryptomunt, de Ether. Haast al zijn geld zou in cybermunten belegd zijn, hij zou zelfs geen huis of auto bezitten.

Aanvankelijk waren er berichten dat het werk gekocht was door Justin Sun, oprichter van cryptomunt-bedrijf Tron. Maar die tweette vrijdag dat zijn bod van 60 miljoen dollar in de laatste seconden van de veiling was overtroffen.

Dominique Deckmyn

Detail uit 'Everydays...' © reuters